

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

2 mei 2000

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

– van de heer Paul Van Grembergen c.s. –

**houdende vaststelling van de Vlaamse nationale kieskring
voor de verkiezing van het Vlaams Parlement**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel herneemt het voorstel van bijzonder decreet van 14 februari 1996 en heeft tot voorwerp de verkiezing van het Vlaams Parlement op basis van één Vlaamse nationale kieskring.

Er zijn vier belangwekkende overwegingen die aan dit voorstel ten grondslag liggen.

- 1° De verkiezing in één Vlaamse nationale kieskring moet gezien worden als een versterking van de Vlaamse natievorming. Zo zal de Vlaamse kiezer beseffen dat het bij de Vlaamse verkiezingen om Vlaanderen in zijn geheel gaat, om de Vlaamse bevolking, het Vlaamse grondgebied, de Vlaamse bevoegdheden. Dat zal het Vlaamse identiteitsgevoel versterken.
- 2° Het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging streeft naar een zo juist mogelijke verhouding tussen het aantal stemmen en de zetelverdeling. Vele elementen spelen daarbij een rol en de indeling van kiezers in kieskringen is er één van. In het huidige kiesstelsel is de electorale gebiedsverdeling niet geheel neutraal. De ongelijke grootte van de kieskringen – het niveau waarop de eerste fase van de zetelverdeling gebeurt – is een knelpunt. Dat heeft meteen ook een weerslag op de tweede fase. Immers alleen partijen die in ten minste één kieskring het quorum halen, komen in aanmerking voor de zetelverdeling op provinciaal niveau. In kleine kieskringen is dat quorum moeilijker haalbaar dan in grotere. Concreet betekent dat dat het in West-Vlaanderen, met zijn kleine kieskringen, moeilijk is om voor apparentering in aanmerking te komen.
- 3° Eén kieskring trekt de aandacht van de kiezers doelbewust op het geheel. Zo zullen arrondissementele campagnes met enkele algemene beleidslijnen, maar vooral "kerktoren"-slogans verleden tijd zijn. Dat moet mogelijkheden openen tot een grotere polarisatie, niet alleen in personen, maar vooral ook in programma. Het vermijdt grijsheid en komt de duidelijkheid ten goede.
- 4° Eén kieskring vermindert het gevaar voor provincialisme, dat hier begrepen wordt als een overdreven aandacht voor plaatselijke problemen doordat de verkozenen in de eerste plaats vertegenwoordigers zijn van streekbelangen en

streekgenoten, in plaats van dragers van het algemeen belang.

Het politieke personeel dat zich tot deze verkiezingen geroepen voelt, zal bij zijn verkiezing ook beter beseffen mandaatdrager en opdrachtinvuller te zijn van heel Vlaanderen en niet alleen van zijn oude kieskring.

Om al deze redenen beogen de indieners van dit voorstel van bijzonder decreet de kieskring voor de verkiezing van het Vlaams Parlement maximaal te vergroten. Eén Vlaamse nationale kieskring is het niveau waarop het principe van de evenredige vertegenwoordiging voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement maximaal gegarandeerd kan worden.

In het kader van de constitutieve autonomie, kan het Vlaams Parlement zijn eigen kieskringen vaststellen (artikel 26 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993) en de hoofdplaats van die kieskringen bepalen (artikel 26quater van dezelfde bijzondere wet, ingevoegd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993). Dit voorstel van bijzonder decreet beoogt één Vlaamse nationale kieskring in te voeren, met Mechelen als hoofdplaats.

Daarnaast beogen de indieners van dit voorstel van bijzonder decreet eveneens de differentiëring van de kandidatenlijst in de Vlaamse nationale kieskring mogelijk te maken. Concreet bevat dit voorstel van bijzonder decreet de regelen waardoor elke, in de hoofdplaats ingediende, kandidatenlijst per administratief arrondissement kan verschillen. Hierop is nochtans één restrictie : de namen en de volgorde van de eerste elf kandidaten zijn overal, dus in de hele Vlaamse nationale kieskring, gelijk. Dat betekent dat een kandidatenlijst kan bestaan uit elf "nationale" kandidaten, naast zogenaamde "arrondissementele" kandidaten.

Het voorstel van bijzonder decreet laat de politieke formaties de keuze : ofwel is er één uniforme kandidatenlijst voor de hele kieskring, ofwel vertoont de kandidatenlijst – vanaf de twaalfde kandidaat – verschillen, naargelang van de onderscheiden administratieve arrondissementen. Zowel de namen als de volgorde van de kandidaten kunnen verschillen (zo kunnen de "arrondissementele" kandidaten in hun eigen arrondissement in groep naar voren gehaald worden).

Concreet geldt het volgende principe bij de indiening van een kandidatenlijst : een lijst wordt inge-

diend in de hoofdplaats en geldt in elk administratief arrondissement van de Vlaamse nationale kieskring. Wanneer een politieke formatie wenst te differentiëren, kan dat vanaf de twaalfde kandidaat.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen inzake dergelijke gedifferentieerde kandidatenlijsten. Zo kunnen regels gesteld worden over de plaats en het tijdstip van indienen, de bekendmaking, de opmaak en de overige bepalingen inzake de gedifferentieerde kandidatenlijsten.

Paul VAN GREMBERGEN

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Artikel 4

Dit bijzonder decreet is de eerste keer van toepassing bij de eerstkomende algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement.

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 118, § 2, van de Grondwet.

Artikel 2

§ 1. De verkiezing van de rechtstreeks door het kiezerskorps verkozen leden van het Vlaams Parlement gebeurt op basis van een Vlaamse nationale kieskring. Die kieskring omvat de administratieve arrondissementen die tot het Vlaamse Gewest behoren.

§ 2. De kandidatenlijst kan worden ingediend als gedifferentieerde kandidatenlijst.

Een gedifferentieerde kandidatenlijst is een kandidatenlijst die, behoudens de namen en volgorde van de eerste elf kandidaten, per administratief arrondissement verschilt wat betreft de namen en de volgorde van de kandidaten.

De Vlaamse regering stelt de nadere regelen inzake de gedifferentieerde kandidatenlijst.

Artikel 3

De hoofdplaats van de kieskring wordt gevestigd in Mechelen.

Paul VAN GREMBERGEN

Etienne VAN VAERENBERGH

Christiaan VANDENBROEKE

Sven GATZ
